

ndje.

SSZA.	Vv.
6266	6211
6267	6212
6268	6213
6269	6214
6270	6215
6271	6216
6272	6217
6273	6218
6274	6219
6275	6220
6276	6221
6277	6222
6278	6223
6279	6224
6280	6225
6281	6226
6282	6227
6283	6228
6284	6229
6285	6230
6286	6231
6287	6232
6288	6233
6289	6234
6290	6235
6291	6236
6292	6237
6293	6238
6294	6239
6295	6240
6296	6241
6297	6242
6298	6243
6299	6244
6300	6245
6301	6246
6302	6247
6303	6248
6304	6249
6305	6250
6306	6251
6307	6252
6308	6253
6309	6254
6310	6255
6311	6256
6312	6257
6313	6258
6314	6259
6315	6260
6316	6261
6317	6262
6318	6263
6319	6264
6320	6265
6321	6266
6322	6267
6323	6268
6324	6269
6325	6270
6326	6271
6327	6272
6328	6273
6329	6274
6330	6275
6331	6276
6332	6277
6333	6278
6334	6279
6335	6280
6336	6281
6337	6282
6338	6283
6339	6284
6340	6285
6341	6286
6342	6287
6343	6288
6344	6289
6345	6290
6346	6291
6347	6292
6348	6293
6349	6294
6350	6295
6351	6296
6352	6297
6353	6298
6354	6299
6355	6300
6356	6301
6357	6302
6358	6303
6359	6304
6360	6305
6361	6306
6362	6307
6363	6308
6364	6309
6365	6310
6366	6311
6367	6312
6368	6313
6369	6314
6370	6315
6371	6316
6372	6317
6373	6318
6374	6319
6375	6320
6376	6321
6377	6322
6378	6323
6379	6324
6380	6325
6381	6326
6382	6327
6383	6328
6384	6329
6385	6330
6386	6331
6387	6332
6388	6333
6389	6334
6390	6335
6391	6336
6392	6337
6393	6338
6394	6339
6395	6340
6396	6341
6397	6342
6398	6343
6399	6344
6400	6345

SSZA.

Vv.

6111

Vv.

6111

Vv.

6111

Vv.

6111

Vv.

6111

Vv.

6111

Vv.

6111

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeeske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos. Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 237. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Szerda, október 15.

Hiteléletünk.

— okt. 15.

Alig lehet szájalmasabbat, gyász-
sabbat elképzelni, mint a mi magyar hitel-
életünket. Kinek van itt hitele? S ki tesz
életet magától a kötelezettségének? Ami
hittel van, az mindenféle mesterkedésnek
a gyümölcse: a ravasz fondorlattól kezdve
a térden csuszó kunyorálásig. És csak a
másik oldala ennek az éremnek, hogy az
igy szerzett hitelt csupán végrehajtóval
lehet elintézni, vagy a legtöbbször még
avval sem, a vakmerő hitelezőnek. Ha
volna arra statisztika, hogy egy-egy or-
szágban mennyi a hitelügylet és mennyi
az ezekből eredő pör, akkor kétségtelenül
kitűnnék, hogy a kettőnek nálunk jelent-
kező aránya megdöbbentő különbséget
mutatna a nyugati országokban jelentke-
zőkkel szemben. Több pörünk van, mint
Ausztriának a maga hatalmas iparával,
több, mint Németországnak a gigászi
arányú gazdasági életével és több, mint
Angliának, az egész világot felölelő ke-
reskedelmével.

Nem csoda! A kis hitelekre itt talán
legjobban rászorulnak az emberek, mert
hiszen rémitő a szegénységünk. De leg-
drágább a hitelünk, mert ugyancsak a
nagy szegénységnek fogva legkockázato-
sabb nálunk a hitelezés. S drágítja a hitelt
az uzsora, amelynek szervezett rablótársas-
ágait napról-napra kell az ujságoknak
kipellengérezniök s a bíróságoknak bünt-
etniök.

Am a szolid pénzintézetek is sokszor
kénytelenek a törvényes kamatot meg-
pótolni. Bátran állhatja akárki a fogadást,
hogy az öt százalékos kamatnál is az ös-
szes hitelezett összegeknek másik öt szá-
zálékára rugnak a legkülönbözőbb illeté-

kek és jutalékok s azután ha pörre kerül
a dolog, — ami a követelésnek már szinte
normális behajtásához tartozik — a végre-
hajtói díjak s mindazok a költségek, ame-
lyek a pörrel együtt járnak.

A hitelügyletekből folyó pörök egyre
szaporodnak. Nincs elég bíró, aki itélkez-
zék. Hónapokig hevernek elintézetlenül a
pörök s közben halomra gyülik a sok res-
tancia. A budapesti kereskedelmi és váltó-
törvényszék vezető emberei máris a mi-
niszterhez fordulnak segítségért. A mi-
niszter meg is ígérte ezt. De lesz-e gyö-
keres orvoslása a bajnak, ha nemesak a
budapesti, hanem az ország összes tör-
vényszékein jóval megszorítják a bírák
létszámát? A pör mindig szaporább lesz.

Nem a bíróság szaporítására van itt
égető szükség, hanem a hitelélet rendezé-
sére. Amikor a sirások már nem győzik
eltakarítani a sok hullát, akkor éppen itt
az ideje, hogy az egészségügy javításával
foglalkozzanak egy kicsikét azok, akik
erre illetékesek, nem csupán a sirások szá-
mának a szaporításával.

HIREK.

A szegény iskolásgyermekekért.

A nagybeeskereki iskolásgyermekek
egyesület a szegény iskolás gyermekek
támogatásáért a következő felhívást in-
téli a közönséghez:

Egyletünk működésének immár letelt
a negyvenedik esztendeje. Szerény eszkö-
zökkel bár, de a fokozott igények dacára
mindig teljesen meg tudta oldani egyletünk
a maga elé tűzött emberbaráti feladatot:
segíteni a szegénysorsú gyermeket abban,
hogy iskolát látogathasson. Tehettük pe-
dig ezt kizárólag a nemesen érző adakozók

lelkes, jóságos segítségével, mely nélkül
még szűkebb körben tudtunk volna mo-
zogni, mint ahogy mozogtunk eddig. Pe-
dig az igények, a drágaság aránvtalan a
multhoz képest. A tél nemsokára elküldi
hírnökeit; ő maga is megjelenik; a sze-
gény, árva, elhagyott, vagy félig züllésben
levő gyermekek vékony nyári ruházata
ijesztően lekivánczol a vézna testekről
és melegebb takaró után kiáltoz. A mesz-
szelakó gyermekek télen nem mehetnek
haza; az iskolában kapnak meleg ebédet.
Ez évben első ízben minden iskolában
külön-külön. Es ez sok anyagi áldozatba
kerül. Három helyen kell a téli hónapokon
át főzteni.

Nagy, nemes és fontos feladata a tár-
sadalomnak: a gyermekek testi épségét
ápolni, segíteni ruházattal, meleg étellek-
kel. Ki tudja, egy megfelelő pillanatban
érkezett csizma, vagy egy jól a cipőbe
nekieresztett kés nem ment-e meg egy
majdan igen értékes életet?

Büszkeséggel tölti el egyletünket
ezen tudat, hogy ugy iskolaeszközök,
mint ruházat és meleg étel kiosztásával
mind meg tudtunk felelni célunknak. De
be kell vallanunk azt is, hogy egyesek,
vállalatok, hatóságok és intézmények hat-
hatós támogatása nélkül sohasem tudtuk
volna ezt cselekedni. Ezért fordulunk
most is kérés szavunkkal eddigi nemes
pártfogóinkhoz, ne hagyják el az egyletet,
segítsék azt lehetőleg pénzzel, ruhával,
természetben való adományokkal.

Istennek és a társadalomnak tetsző
munkát végez, aki a fejlődő esemetéket
növekedésükben elősegíti és némileg hoz-
zájárul ahhoz, hogy azok az összességnek
ne nyügvé, hanem hasznos részévé vál-
janak.

Nagybeeskerek, 1913 október havában.
Az „Iskolásgyermekekbarát“-egylet nevében:
Baaden Károly Menezer Lipót
alelnök elnök.
Büchler Hugó Wégling István
titkár pénztáros.

A hálátlan emberek.

— Elég, nem akarok többé inni! Nem,
nem! Ideje, hogy megokosodjam . . . Ha
az ember fizetést huz: becsületesen kell
dolgoznia, pihenésről, alvásról is le kell
mondania! Hagyjuk az ostobaságokat . . .
Magszoktad semmiért kapni a fizetésedet
és ez nincs rendjén . . . nincs rendjén!

Miután ilyképpen megdorgálta maga-
magát Podtjagin, a vonatvezető, úgy érzi,
hogy leküzdhetetlen munkavágy ébred
benne. Ejjfelutáni két óra van, de mégis
főkelti a kalauzokat és velük együtt vég-
gigjárja a kocsikát, hogy a vonatjegyeket
revideálja.

— A jegyét! kiáltja vidáman cset-
tintve a nyelvvel. Alomittas emberek föl-
riadnak a waggon homályából; kábultan
néznek körül; fejszólva nyujtják oda
jegyeiket.

— A jegyét! fordul Podtjagin egy
másodosztályos utas felé; sovány, beesett
arcu ember, ki prémes kabátba burkolód-
zott és párnákkal van körülvéve.

— A jegyét.
— A sovány ember nem felel. Alomba
merült. A vonatvezető megérinti a vállát
és türelmetlenül ismétli:

— A jegyét!
Az utas összerезzen, kinyitja a sze-
mét és rémülten tekint Podtjaginra.

— Mi? Ki? Ah?
— Azt mondják önnek orosz nyelven:
A jegyét! Ké—rem!

— Istenem! nyögi a sovány ember,
panaszos arkifejezéssel. Uristen! Gyötör-
nek a rheumatikus fájdalmak . . . Há-
rom éjjelen át nem aludtam — este mor-

phiumot vettem be — és maga — a maga
jegyével! Hiszen ez szivtelenség, kegyet-
lenség! Ha tudná, milyen nehezemre esik
elaludni, nem zaklatna eféle butaságok-
kal . . . Könyörtelen és buta! És mért
van most hirtelen szüksége a jegyemre?
Soha ilyet!

Podtjagin megdondolja, hogy sértve
érezze-e magát vagy sem és előbbire ha-
tározza el magát.

— A korcsmbában nem ilyen szivtele-
nek az emberek . . . köhögi az utas. —
Miképpen aludjak el most másodsor?
Hirtelen szüksége van a menetjegyre?
Minő buzgalom! Jó, ha még ellenőrzés cél-
jából történe . . . De jól tudja, hogy az
utasok fele jegy nélkül megy . . .

— Hallja uram! fortvan föl Podtja-
gin. Gondolja meg, bizonyíthatja-e állí-
tásait? És ha nem hagy föl a lármázással
és tovább is háborgatja a közönséget:
kénytelen leszek arra, hogy a következő
állomáson kiutasítsam . . .

— De ez fölháborító! fakad ki az
utasok egyike. — Zaklatja ezt a beteg
embert! Hallja-e, nincs magában könyö-
rület?

— De hiszen ő kiabál! — védekezik
meghunyázkodva Podtjagin. — Jó hát,
nem kérem el a jegyet . . . Amint tet-
szik . . . De önök maguk is tudják, hogy
a kötelességem parancsolja . . . Ha nem
volna a kötelességem, akkor persze . . .
Megkérdezhetik az állomásfőnököt . . .
Kérdezzen, akit akar . . .

Podtjagin megvonogatja a vállát és
tovább megy. Ugy érzi, hogy megsértet-
ték és méltatlanul bántak vele.

— Pedig nem igaz, nem tehetek
róla . . . dörmögi. — Megkivánja a kö-

telesség . . . Ha nem hiszik el nekem, majd
megmondja nekik az állomásfőnök.

Az állomás. Öt percig áll a vonat. A
harmadik csöngetés előtt ismét a beteg
fülkéjébe lép. Podtjagint követi a piros-
sapkás állomásfőnök.

— Itt ez az ur — kezdi Podtjagin —
ugy tartja, nem áll jogomban elkérni a
menetjegyet . . . Kérem, állomásfőnök
ur, mondja meg ennek az urnak: a köte-
lességem-e elkérni a menetjegyet vagy
sem? Uram! — fordul Podtjagin a so-
vány emberhez. — Uram! Itt az állomás-
főnök ur, megkérdezheti tőle, ha nem hisz
nekem.

A beteg összerázkodik, mintha kigyó
marta volna meg, tágranyiló szemekkel
bámul Podtjaginra és kétségbeesetten
visszaveti magát a pamlagra.

— Istenem! Most még egy port vet-
tem be és éppen aludni kezdek és megint
itt van ez a — ez a . . . Esedezem, könyö-
rüljön meg rajtam!

— Itt az állomásfőnök ur, beszélhet
vele! Van-e jogom a jegy . . .

— De hiszen ez türhételten! Itt van a
jegye, vigye! Vigye! Veszek még öt je-
gyet, csak engedjen békében meghalni!
Hát valóban sohasem voltak betegek
önök? Egy csöpp emberi érzés sincs ben-
nük?

— Nyugalmat, uraim! — háborodik
föl egy egyenruhás ur. — Mikor lesz vége
e zaklatásnak?

— Ugyan hagyja már . . . véli az ál-
lomásfőnök, kinek nem kellemes az egész
dolog. Sarkon fordul és kimegy. Vállvono-
gatva Podtjagin utána.

— Tudja az ördög, miképpen járjon
el itt az ember! — dörmögi elkeseredet-

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Október 15.

Barométer esik 761.8. Délután 1.38 órákor: Hőmérő 12.2 C°. Hőmérséklet: maximum 14-ikén 7.7 C°, min. ma reggel 1.6 C°. Csapadék 0.1 mm. Felhőzet Cu1. Szélirány és erősség SE5. Jóslat a következő 24 órára: Száraz, később enyhébb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvastást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Személyi hír.** Dr. Dellimanics Lajos főispán tegnap este hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— **Kinevezés.** A király a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Kovács Rókus nagybecskereki kir. ügyészt a VII-ik fizetési osztályba sorozott kir. ügyésszé nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminiszter dr. Bodnár Sándor törökkanizsai gyakorló ügyvédet a nagyikindai kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **A kulturegyesület vidéki ismeretterjesztő előadásai.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület az Országos Szabadoktatási Tanács támogatásával az idei télen is rendez vasárnaponként ismeretterjesztő előadásokat a vármegye különböző községeiben. Az idén a kulturegyesület husz községben szervezte az ismeretterjesztő előadásokat és pedig: Szöllősdvarnok, Magyarpadé, Szaján, Óbesenyő, Töröktopolya, Pusztakeresztur, Sándorháza, Torontáltorda, Egyházaskér, Törökkanizsa, Billéd, Torontáloroszi, Ernőháza, Zichyfalva, Óbék, Perjámos, Kis-zombor, Magyararmajdány, Ferenczhalom és Tizsaszentmiklós községekben. Azonkívül tíz községben, a vármegyei gazdasági egyesülettel karöltve, ismétlődő tanfolyam-

ten. — Ő végette hívtam az állomástőnököt, hogy megértse, megnyugodjék és ő... még engem szid.

De lassan-lassan oly érzések ébrednek, fejlődnek Podtjagin keblében, melyek a lelki-furdalásra hasonlítanak...

— És egy félórával később — ismét belép az ismert másodosztályos fülkébe.

— Uram! — fordult a beteg utas felé.

— Hallgasson ide, uram!

A beteg összerázkódik és fölugrik.

— Mi az?

— Én... én csak bocsánatot kérek...

— Ah... Víz! — nyögi a boldogtalan szívéhez kapva. — Bevettem a harmadik morphiumport, elaludtam és —

ujra! Istenem, de hát mikor ér véget ez az emberkinzás!

— Én csak — bocsánat.

— Hallja — én kiszállok a következő állomáson. Tovább nem viselhetem el...

— En... én meghalok...

— Ez aljas! Ezt nem nézhetjük tovább! — háborodnak most föl az utasok.

— Takarodjék! Ezt az arcátlátságot meg fogja keserülni! Takarodjék!

Podtjagin tehetetlenül tekint körül, fölsohajt és elhagyja a koestit. A szolgálati osztályba vonul vissza, bágyadtan leül az asztal elé és sopánkodik:

— Micsoda népség! Azokért törje magát az ember! Itt dolgozzon az ember és teljesítse a kötelességét! Hát csoda-e, hogy végre mindenre fűtyül és ivásra adja magát? Ha nem tesztek semmit, nem tetszik nekik; ha hozzálatok a munkához: még rosszabb... Hát akkor már inkább iszom egyet!

Podtjagin egy hajtásra kiüríti az üveget és nem gondol többé munkára, kötelességre és becsületre.

kat szervez a kulturegyesület, amelyeken a tél folyamán hetenként háromszor két-két órában gazdasági és ismeretterjesztő oktatásban részesíti a népet.

— **Hidépítési munkák kiadása.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a temesvári m. kir. államépítészeti hivatal a lippa-nagytopolyi közuton levő vasbetonhid építési munkálatainak biztosítása céljából folyó évi október hó 27-én ajánlati versenytárgyalást hirdet. A vonatkozó műszaki műveletek és közelebbi feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

— **A kolera.** Torontálvármegyében legutóbb Valkányban Kemény Gyula szegedi bádgossegéd és Dolován Rajkovic nevű 62 éves földműves koleragyanus tünetek között megbetegedett és meghalt. Mindkettőjük bélrészeit megküldötték a bakteriológiai intézetnek, amely ma értesítette a vármegye alispánját, hogy a bakteriológiai vizsgálat eredménye negatív volt, a két eset nem kolera. A vármegyében egyébként már hetek óta nem fordult elő koleraeset s csak Cséntán ápolnak még két beteget. A vármegye többi része tehát teljesen koleramentes.

— **A pálinka drámái.** Nem kevesebb, mint négy olyan szomorú esetről kapunk egyszerre hírt, amelyekben az alkohol szerepe pusztító démonként. Mind a négy esetet Lugosról jelentik s a négy rövid jelentés a maga szűkszavúságában is borzalmasan élénk tárja az alkohol pusztításait. Ime az egyik: Lugoson tegnap délelőtt Faur Vazul napszámos ittas fővel beállított sógornőjéhez, Faur Tenasziehez, aki összeszólalkozott a részeg emberrel. Faur hirtelen kést rántott elő és mellbeszurta a sógornőjét, aki holtan esett össze. A rendőrség a gyilkost letartóztatta. — A másik: Lugosegresen vasárnap egy ismeretlen parasztember a koresmában felöntött a garatra. Az éjjeli őr az ismeretlen éjjélkor halálos sebesülésekkel találta meg a koresma közelében. Eddig sem kiletét, sem a tetteseket nem tudták megállapítani. A harmadik esetben Dazarescu Mihály bukovezi lakos vasárnap a koresmában együtt mulatott Draguzeszku Tomával. Bepálinkázott állapotban összeverekedtek, késhegyre mentek és Draguzeszku halálos sebet kapott. — És végül negyedszer: Dobos Sándor istvánhegyi lakost az országoton a koresma előtt holtan találták. Fején és mellén több szurt seb látogott. Dobos reggeltől estig ivott a koresmában és több részeges legénynyel összeverekedett, akik azután összeszurkálták és kidobták. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Rozs- és zabszállítás.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a cs. és kir. hetedik hadtest hadbiztosága a temesvári élelmezési raktárnál szükségelt 6400 q rozs és 3950 q zab szállításának biztosítása céljából folyó évi október hó 17-én ajánlati versenytárgyalást fog tartani. A közelebbi feltételek a temesvári cs. és kir. élelmezési raktárnál megtekinthetők.

— **Az ezred pénze.** Érdekes ügyben nyomoz a szegedi, szabadkai rendőrség és az egész bácskai csendőrség. Zsira József 66. gyalogezredbeli hadnagy az ezred egyik századával Boszna-Bródba utazott. Szegedről egy bőrszényben magával vitt haterzer koronát a legénység ellátására. A vasuton maga mellé tette az erszényt és mikor Szabadkára ért, meglepetve vette észre, hogy a pénz eltűnt. Szabadkáról táviratozott Királyhalmára, Paliásra meg Horgosra a csendőrségnek, hogy indítsák meg a nyomozást. A csendőrség a szabadkai állomáson le is tartóztatott három gyanus embert, akikről csakhamar kiderült, hogy veszedelmes nemzetközi tolvajbánda tagjai. A haterzer koronát azonban egyiknél sem találták meg. Szemtanuk mondják, hogy egy hölgy is utazott velük, még pedig ugyanazon a vonaton, amelyen Zsira hadnagy. A szegedi és szabadkai rendőrség és a köztük fekvő községek csendőrsége nagy apparátussal keresi a titokzatos hölgyet, mert erős a gyanu, hogy nála van a hatvanhatodik gyalogezred haterzer koronája.

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgépközlelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden október hó 19-ik napján d. e. 9 órákor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugár-ut 18.) beküldendők.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

Művészet, irodalom.

Heti műsor:

Október 15. szerda: Nők barátja.

Október 16. csütörtök: A kis gróf.

Október 17. péntek: Villámhárító (ujdonság).

Október 18. szombat: A hónapos szoba (ujdonság).

Október 19. vasárnap d. u. Éjjel az erdőn. Este: A kis gróf.

(*) **Az éjjeli ügyvéd másodsor.** A tegnapi repriz üres ház előtt ment, jeléül annak, hogy a mi józslás közönségünk nem veszi be szívesen az efajta közös izléstelenségeket. A szereplők tegnap is szép igyekezettel játszottak és összevágó, jó előadást nyújtottak.

(*) **„A Hadsereg”.** E kitűnően szerkesztett szép lapnak októberi száma pazar illusztrációkkal és igen érdekes, bő tartalommal jelent meg. A képek közül különösen kiemeljük a csehországi hadgyakorlatokon készült felvételeket és a lovas-sport képeit. E valóban szép és érdekes lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. A Hadsereg, mely Aradon jelenik meg, szívesen küld ingyen mutatvány-számot.

(*) **A „Képes Hét”-nek,** ennek a kitűnő és az ország legolcsóbb szépirodalmi képes hetilapjának a kiadóhivatala gondoskodott arról, hogy ezentúl a legszerényebb lakás falait is művészies, színes képek díszítsék. A „Képes Hét” címlapján minden héten egy-egy világhírű festmény színes reprodukciója ékeskedik, amely bekeretezve és a falra aggatva, még a legelölkelőbb szobának is díszére válhatik.

A „Képes Hét” előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér s mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmenten küld a kiadóhivatal Budapest, V., Visegrádi-utca 13. szám.

Sport.

× **Vivótanfolyam.** Október elsejével megkezdődött úgy a tör-, mint a kardvívás-oktatás a főgimnázium tornacsarnokában Christian Jenő, a jeles vivómester vezetése mellett. Vivó órák: kedd, csütörtök és szombat délután 5-8-ig. Jelentkezni lehet mindennap 10-1-ig és a vivó-napokon d. u. 5-8-ig Christian mesternél a gimnáziumi tornacsarnokban. Kényelmes öltöző és fürdő áll a vivók rendelkezésére. Vivószerkek használata teljesen díjtalan.

TÁVIRATOK.

Ujabb bonyodalom a Balkánon.

A szerbek albán területre nyomultak. — A monarchia és Olaszország föllépése. — Zavarok Albániában. — A törökországi helyzet. — Áresés a tőzsdén.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szerbek megint újabb bonyodalmakat csinálnak a Balkánon. Nem elégszenek meg azzal, hogy a kegyetlenségük miatt föllázdadt albánok fölkelését vérbefojtották, hanem most már a londoni szerződés megállapította albán határokat is átlépik s benyomultak Albánia területére s ott tüzzel-vassal pusztítanak. Emiatt Olaszország és monarchiánk között már meg is indultak a tárgyalások, hogy minő lépéseket tegyenek Szerbia ellen, ha csapatait azonnal ki nem vonja Albánia területéről. A hatalmak közbelépése Albániában különben egyébként is alig lesz elkerülhető, mert Albániában is egész anarkia dúl. A fenyegető új balkáni bonyodalom az értéktőzsdén is éreztette hatását s egyes árfolyamok tetemesen estek. Különösen a koronajáradék az előtőzsdén valóságos zuhanásszerűen esett s a déli zárlatkor majdnem egy koronával alacsonyabban zárult.

Mai jelentéseink a következők:

A szerbek albán területre nyomultak.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerb csapatok benyomultak az albán területre s több helyet megszállottak. A szerb csapatok nagy kegyetlenséggel lépnek föl s több bolgár és albán telep teljesen elpusztítottak. A lakosság a hegyekbe menekül, de itt az a veszedelem fenyegeti őket, hogy éhen vesznek.

A monarchia és Olaszország föllépése.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A varna herceg bécsi olasz nagykövet tegnap délután meglátogatta Berchtold gróf külügyminisztert, akivel hosszabban tanácskozott. A tanácskozás tárgyát a szerb csapatoknak Albánia területére való benyomulása képezte s a két államférfi megbeszélte azokat a lépéseket, amelyeket Ausztria-Magyarország és Olaszország tesz, ha a szerbek nem tartják tiszteletben a londoni reüniónak Albániára vonatkozó határozatait.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A „Reichspost” azt írja, hogy Szerbia engedetlensége esetén Ausztria-Magyarországnak és Olaszországnak sürgős lépéseket kell tennie Szerbia ellen.

Zavarok Albániában.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Valonából sürgönyzik: Essad pasa táviratot intézett a valonai kormányhoz, amelyben nem akarja elismerni intézkedéseit. Bejelentette egyben, hogy a valonai kormányból kilép s Durazzóban új kormányt alakít. Az új kormány Essad pasa elnöklésével Durazzóban már meg is alakult.

A törökországi helyzet.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A tráciai hadak főhadiszállását Babaeszkiből Drinápolyba helyezték. Izet pasa generalisszimus egész vezérkarával már be is vonult Drinápolyba.

Áresés a tőzsdén.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a külpolitikai, nevezetesen a szerb-albán kérdés kiélesedése nagy riadalmat okozott s az egyes értékek tetemesen estek. Különösen a koronajáradék esése az előtőzsdén zuhanásszerű volt s csak a zárlatra javult, de így is egy koronával alacsonyabb árfolyammal, mint tegnap. Az áresésben része volt annak is, hogy a londoni kamatlábat emelték. A vezető értékek árfolyama a déli zárlatkor különben a következő volt: Magyar Hitel 815.50 (— 6), Osztrák Hitel 621.50, Koronajáradék 79.70 (— 0.95), Osztrák-Magyar Államvasut 687 (— 5), Jelzáloghitelbank 420, Leszámitoló Bank 510, Hazai Bank 274 (— 7), Magyar Bank 540 (— 7), Kereskedelmi Bank 3700 (— 5), Rimamurányi 677, Salgótarjáni 744, Általános Köszénbánya —, Közuti Vasut 630, Villamos Vasut 386, Adria 573.

A HONVÉDELMI MINISZTER BÉCSBEN.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Hazai Samu báró honvédelmi miniszter tegnap este odaérkezett.

A KARLÓCZAI PATRIARKATUS ADMINISZTRÁTORA.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a karlóczai gör. kel. szerb patriarkatus adminisztrátorává Gruics Mihály károlyvárosi gör. kel. szerb püspököt nevezte ki.

A MARGITSZIGETI JÁTEKBANK ÜGYE.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ujsághírek szerint az ellenzék vezetői a margitszigeti játékbank ügyének politikai kiaknázásáról gondolkodnak. Alig hihető, hogy módját találhassák, hogy az afférből maguk számára valami politikai hasznot keverjenek. Egy kormányelnök, aki nem engedi meg, hogy sikkasztókat és öngyilkosokat tenyésztő bünbarlangot nyissanak, a közvélemény szemében sebezhetetlen. Még imponálóbbá teszi Tisza egész fellépését, hogy tisztán erkölcsi alapra helyezkedett és nem nézett semmi melléktekintet, ami pedig politikailag reánézve kényelmesebb lett volna. Magát a pártcélokra felajánlott pénzt visszakinálta, de a játékbanksok összes elmaradt hasznukat követelték a kormányon. Az ellenzék botránykeverése akarva nem akarva ebben segíti őt. Politikai körökben sokat mulatnak rajta, hogy Légrádi s a koalíció legújabb barátja, Kristóffy, olyan erősen exponálta magát a játékbankért, azzal nyugtatván meg lelkiismeretét, hogy minden üzlet erkölcsös, melyet hatóság engedélyez.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács László volt miniszterelnök egy mai nyilatkozatában kijelenti, hogy ő az Általános Forgalmi Banknak tett nyilatkozattal nem vállalkozott arra, hogy a jövő kormány engedelmét garantálja. Hogy Tisza István gróf tudott-e a dologról, arról Lukács nem nyilatkozott.

UJ FŐISPÁN.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király Hontvármegye főispánjává Ivánka István föld-

birtokost nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap legközelebbi száma közli.

A PERDITA GYILKOSA.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti rendőrség letartóztatta a Bécsben meggyilkolt és kirabolt Schmidt Mici félvilági hölgy gyilkosát. A gyilkos Eber József eserepező legény, aki most a budapesti rendőrség foglya.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	10.39
Buza (1914 áprilisra)	11.24
Rozs (októberre)	8.02
Rozs (1914 áprilisra)	8.10
Zab (októberre)	7.95
Zab (1914 áprilisra)	7.17
Tengeri (1914 májusra)	6.37

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A jegyzői, de különösen az addóügyekben jártas egyén irodámban mint kiegészítő munkaerő 3 K napidíj mellett azonnal alkalmazást nyer.

Beválás esetén esetleg véglegesített fog. — Személyesen jelentkezők előnyben részesülnek. Alibunár, 1913. évi október hó 7-ikén.

Mohaupt Gyula,
jegyző.

803-33

1298. Bvk. 1913. sz.

813-1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbíróóság 1913. évi V. 931/3. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíróáságnak 1913. évi V. 931/3. számú végzése folytán dr. Obadeanu Pál ügyvéd által képviselt Gyulavidéki takarékpénztár r.-t. javára 23.000 korona tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi szeptember hó 24. napján lefoglalt és felülfoglalt és 3355 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Nagytárnok község határában, a Csiputanyán leendő megtartására határidőül 1913. évi október hó 28. napjának délután 1/3 óra ki-tűzetik az 1913. évi V. 931/8. sz. a. kelt végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: buza, zab, árpa, gazdasági felszerelés.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett:

Kassovitz O. 171 korona.

Nagybecskereken, 1913. évi október hó 10. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

Éladó ház.

A Gimnázium-utca
498/16. számú ház

573-x.35

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Tolveth Oszkár

a „Népbank” főkönyvelője.

Ochsena-leveskocka 3 fillérért

fűszerez és erősít mindenféle levest, mártást, gulyást stb. Tányéronként 1 kocka elegendő egy igazán izletes és tápláló **husleves** elkészítéséhez burgonyával, főzeléssel és jó hússal.
Ochsena mint huszpótló, ennél fogva 815-2.1

Kitűnő ebédet ad személyenként 3-6 fill.-ért

Egy kísérlet erről meggyőz. Ára 3 fillér kockánként (1 dobozban 48 kocka). Bér- és vámmentes Ausztria-Magyarország minden állomására. Fizetendő havizárskor, kifogástalan átvétel után. Meg nem felelőt mindenkor visszaveszünk. Vizontelárusítóknak (1 dobozba 900 kocka) megfelelően olcsóbb. Ochsena igen tartós. Törvényileg védve.

Altona (Elbe), MOHR & Co, G. m. b. H.

Karlova község előljáróságától.
2269-913. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott község előljárósága közhírré teszi, miszerint **Karlova** község tulajdonát képező **nagykorcsma f. évi október hó 27-én délelőtt 9 órakor** Karlova község házában tartandó nyílt árverésen 1914. évi január hó 1-től számított három évre haszonbérbe fog adatni

Kikiáltási ár 1111 korona.

Az árverés megkezdése előtt köteles árverelő 10% bánatpénzt letenni.

A közelebbi árverési feltételek bármikor a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Karlova, 1913. évi október hó 12-én.

Belity, bír.

Bossán, jegyző.

Torontálmegye alispánja.
810-3.2

Pályázati hirdetemény.

Torontálmegye törvényhatóságánál lemondás folytán egy **központi irodasegéd-tisztviselői** állás üresedett meg. Ezen állásra pályázatot hirdetnek és felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a vármegye főispánjához címezve, nálam **folyó évi november hó 25-ig** nyújtsák be. A később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az igazolványos altisztekre az 1873. évi II. t.-cikkben foglaltak a mérvadóak.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 11.

Jankó s. k., alispán.

Torontálmegye alispánjától.
29936-913. szám. 809-3.2

Pályázati hirdetemény.

Torontálmegye **Pancsova** járásában a járási **orvosi állás** elhalálozás folytán megüresedett. Ezen állásra ezennel pályázatot hirdetnek és felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi november hó 20-ig** hozzám nyújtsák be.

A járási orvos javadalmazása áll évi 2000 korona kezdő fizetés, évi 630 korona lakbér és 600 korona utiátalányból.

Nagybecskerek, 1913. évi október hó 13-án.

Jankó s. k., alispán.

A Hunyadi-utca 610. számú házban

egy
üzlethelyiség
f. é. november hó 1-ére kiadó.

↳ Bővebbet fent az emeleten. ↳

766-3.2

Aláírási felhívás.

Hivatkozással a magyar királyi pénzügyminiszter ur Ö Excellenciája fenti prospektusára

150.000,000 n. b. márka névértékű 1913. évi magyar királyi adómentes **4 1/2%-os** állami pénztárjegy ezennel nyilvános aláírásra bocsáttatik.

Az aláírás

1913. évi október hó 16-án, csütörtökön

az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban, az illető helyek által közléteendő feltételek mellett történik és pedig:

Budapesten: a magyar királyi központi állampénztárnál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a m. kir. postatakarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál,
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Banknál;
a magyar szent korona országainak területén:
a Magyar Általános Hitelbank,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank,
a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank,
a Wiener Bank-Verein és
az Anglo-Oesterreichische Bank című intézetek összes fiókjainál.

A magyarországi aláírási helyeken eszközözendő aláírásokra nézve a következő feltételek állapíthatnak meg:

1. Az aláírási ár **95.60 %** ot

tesz, hozzáadva az 1913. év október hó 1-től az átvétel napjáig járó **4 1/2%-os** folyó szelvénykamatokat és a félnek szabad választására bizatik, hogy a fizetést, a németországi devizának az átvételt megelőző napon Bécsben jegyzett pénzárfolyamán, koronában teljesíthesse.

2. Az aláírás bejelentési ivekkel történik, melyek a fent említett aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.

3. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg **5%-a** biztosítékképpen leteendő és pedig vagy készpénzben, vagy olyan

Budapest, 1913 október havában.

Magyar Általános Hitelbank.

M. kir. postatakarékpénztár.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.

a napi árfolyam szerint számított értékpapirokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatóknak tart.

4. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapíttatik s arról az aláírók értesíttetnek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes átengedések összegét belátása szerint meghatározni. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része azonnal visszaadatik. **1914 április hó 15-ig terjedő zárolási kötelezettséggel történő jegyzések különös figyelemben fognak részesülni.**

5. Az aláírók a részükre átengedett szabad és zárolt állami pénztárjegyek ellenértékét **f. évi október 25-től kezdve** bármikor teljesen befizethetik, tartoznak azonban: **10.000 márkán aluli átengedett összegeknél:**

a teljes ellenértékét **f. évi október hó 31-ig,**
10.000 márka és azon felüli átengedett összegeknél:
az ellenérték 30%-át legkésőbb **f. évi október hó 31-ig,**
" " 30%-át " **f. évi november hó 25-ig** és
" " 40%-át " **f. évi december hó 27-ig**
befizetni. A teljes átvétel, illetve befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

6. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.

7. Az átvétel ugyanazon helyen eszközözendő, ahol az aláírás történt.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.